A Magyar Tudományos Akadémia (Környezettudományi Elnöki Bizottsága és Energetikai Tudományos Bizottsága), a Magyar Mérnöki Kamara, a Magyar Távhőszolgáltatók Szakmai Szövetsége és a Magyar Termálenergia Társaság által szervezett

„Települési hőellátás helyi energiával" című konferencia

ÁLLÁSFOGLALÁSA

Az energiapolitika a gazdaságpolitika szerves része, annak céljait és azok megvalósítását kell szolgálnia. A magyar gazdaságpolitika a maastrichti kritériumok teljesítése mellett elsősorban a hazai kis- és középvállalkozások bővítését, a foglalkoztatás növelését, sőt a teljes foglalkoztatás megvalósítását tűzte ki célul. E célokhoz illeszkedik a Nemzeti Energiastratégia 2030 és a hozzá kapcsolódó cselekvési tervek, köztük a Nemzeti Megújuló Energia Cselekvési Terv (NCsT).

Az NCsT 2020-ig 14,65%-os részarányt célzott meg a megújuló energiák mintegy 6 PJ/év növelésével. Most félidőben megállapíthatjuk, hogy elmaradásban vagyunk, **a tervezett cél elérése jelentős erőfeszítéseket kíván az érintettek részéről.** Az elmaradás fő oka, hogy **a megújuló energiák hasznosítása nem épült be szervesen sem a nemzetgazdaság fejlesztésébe**, **sem a társadalmi-közösségi gondolkodásba**.

Energiahordozó-váltási program szükséges a települések hőellátásában – hosszú távú, kormányzati ciklusokon átívelő politikai és társadalmi összefogással, támogatással. Érdemi növekedés csak több évtizedes, következetes fejlesztéssel érhető el!

Mit kell tenni?

1. Az épületek energiahatékonyságát növelni. A közel 4 millió ingatlan energetikai korszerűsítésével (utólagos hőszigetelés, fűtéskorszerűsítés) minimum 30%-kal csökkenthető az összes hőigény, ami országosan kb. **100 PJ/év** mérséklődést jelent. A beruházási forrásszükséglet – átlagosan 3 millió Ft/ingatlan fajlagos értékkel – 12 ezer milliárd Ft, 40 éves program esetén 300 milliárd Ft/év, ami **150 milliárd Ft**/év támogatási igényt jelent.

2. A helyi energiaforrásokat hasznosítani. Az alábbi táblázat a hőellátásba támogatással gazdaságosan és hatékonyan bevonható hazai energiaforrások lehetőségeit foglalja össze.

	Évente megvalósítható egység	40 év alatt megvalósítható egység	PJ/év	PJ/40 év	Költség (milliárd Ft/év)	Támogatás (milliárd Ft/év)
Földhő (hőszivattyúval)	10 000	400 000	1,200	48	47,5	23,75
Biomassza (hulladékkal)	20 000	800 000	2,325	93	54,1	27,05
Napenergia	25 000	1 000 000	0,250	10	50,0	25,00
Összesen:	55 000	2 200 000	3,775	**151**	151,6	**75,80**

3. Kiszámítható, rugalmas és szakmai alapokon nyugvó jogi hátteret, szabályozási, engedélyezési és támogatási környezetet kialakítani.

Elengedhetetlen egy önálló megújulóenergia-törvény megalkotása, mely szabályozza a lokális energiaforrások helyét, szerepét, támogatásuk szabályait és hasznosítási módjait.

A program sikerének előfeltétele a támogató, koherens, átlátható jogszabályi környezet megteremtése. Emellett magas színvonalú műszaki, gazdasági és környezeti szakmai

szellemi háttér is kell úgy a helyi, mint a központi döntés-előkészítés, jogalkotás, engedélyezés és ellenőrzés területén.

A program sikerességének alapfeltétele a szolgáltató állam megerősítése, a kiszámítható és folyamatos támogatás, a pályázatok szakmai, objektív értékelése, megvalósításuk szakszerű ellenőrzése, elszámoltatása, valamint az elő- és részfinanszírozás biztosítása (a kkv-k e nélkül esélytelenek a kivitelezésben!).

A program sikerességéhez nélkülözhetetlen a transzparens, kiszámítható és fenntartható földgáz- és távhő-árszabályozás megteremtése. Ennek során össze kell hangolni a kormányzati, felhasználói és finanszírozói érdekeket.

4. A vissza nem térítendő támogatást növelni.

A települések hőellátásának megújuló támogatását befektetésnek kell tekinteni a fosszilis energiaforrásokkal való takarékosság érdekében.
A jelenlegi hétéves költségvetési ciklusban az energiahatékonyság növelésére és a megújuló energiaforrások hasznosításának ösztönzésére az operatív programokból 740 milliárd Ft forráskerettel lehet számolni. Az ez irányú fejlesztések nagyobb „befektetést" igényelnének. Ezért, mind a jelenleg futó, mind a soron következő operatív programok forrásait célszerű lenne átcsoportosítani, s az így kapott, mindösszesen **3.150 milliárd Ft** támogatással a fentebb javasolt 40 éves programot **30 év**re rövidíteni.

5. Szakszerű döntés-előkészítés, tervezés és kivitelezés szükséges

A megújuló energiaforrások hasznosítása és a hozzá kapcsolódó települési hőellátás-fejlesztés előre kidolgozott települési energiaellátási koncepciókat, szakszerű tervezést, kivitelezést és üzemeltetést igényel.

A tervezés során figyelemmel kell lenni arra, hogy adott megújuló energiaforrás ne egy másik vagy más hatékony energiatermelési mód kihasználtságát csökkentse. Az adottságok és lehetőségek szem előtt tartásával mindig a legjobb hasznosítási módot kell előtérbe helyezni és azt rendeletekkel is támogatni.

Milyen eredmények érhetők el?

1. Új energiahordozó-struktúra = energiafüggetlenség és vidékmegtartó erő!

A kormányzati célkitűzésekkel összhangban a biomasszát és a háztartási szilárd hulladékot, a felszín-közeli és a nagy mélységből nyerhető földhőt (sekély- és mély-geotermiát), valamint a napenergiát a hőellátásban célszerű hasznosítani. Ehhez szükséges a nemzeti megújulóenergia-politikai célkitűzéséket szem előtt tartó, a települések helyi erőforrásaira alapozó **energiastratégia kidolgozása**, a végrehajtási operatív tervvel együtt.

A megújuló energiák helyi hőforrásként történő hasznosítását – az állami irányítás mellett/helyett – a jövőben a **települési önkormányzatok** nagyobb energetikai szerepvállalása, a településenergetika segítheti elő. A helyi (megújuló és hulladék) energiaforrások kis szállítási költséggel csak a településeken és a környezetükben érhetők el, állíthatók elő és használhatók fel. **Ezért a helyi forrásokból történő hőellátás célszerű megoldását (egyedi vagy távhőellátás) a településeken lehet és kell kialakítani.**

A helyi energiaforrások bevonásával a hazai hőellátás energiaszerkezete a hivatkozott program végére a következő részarányban prognosztizálható (zárójelben a jelenlegi értékek):

Geotermia:	18%	(1,2%)
Napenergia:	4%	(0,0%)
Biomassza:	47%	(11,0%)
Földgáz:	31%	(87,8%)

2. Települési energetikai fejlesztés = gazdaságfejlesztés!

A megújuló energiaforrások hasznosításához és a települések helyi forrásból történő hőellátásához szükséges nagyszámú berendezés jó lehetőséget nyújthat a külföldi piacokon is versenyképes innovatív termékek fejlesztésére és hazai gyártására. Ilyen termékek lehetnek pl. a termálvíz hőjének fokozott hasznosítását eredményező hőszivattyúk, a biomassza kazánok vagy a települési szilárd hulladékok energiatermelésre történő hasznosításának berendezései. A hazai energetikai fejlesztés és gyártás sikeres beindításához szükséges az országos összefogás, a kutatás- és gazdaságfejlesztési források ez irányú átcsoportosítása, a bemutatott **energiahatékonysági program elindulása és hosszú távú, kormányzati ciklusokon átívelő fenntartása.**
A fenti elvek alapján kidolgozásra kerülő országos energiahordozó-váltási program a mérnöki tervezés, az építőipar, az épületgépészet, az eszközgyártás, a primőr kertészet és a gyógyturizmus, valamint a regionális energiatermelés (biomassza) és szolgáltatás terén mintegy **150 ezer új munkahely** létesülését prognosztizálja, a **GDP fenntartható, 1,2 – 3% mértékű éves növekedése** mellett.

3. Energiahatékonyság támogatása = megtérülő befektetés (nemzeti jövedelem megtartása)

Az évi 800 Mrd Ft fűtési gázbeszerzés a program után 185 Mrd Ft-ra csökken, **620 Mrd Ft az országban marad**: 355 Mrd Ft fogyasztói megtakarítás (belső fogyasztásra – gazdasági konjunktúrára - GDP növelésre) és 265 Mrd Ft a helyi energiák előállítására (fenntartható foglalkoztatás – értéktermelő közmunka – roma integráció elősegítése).

4. A megújuló energiahordozókkal környezetünket védjük, és növeljük az ellátásbiztonságot

A nemzetközi felhívások egyre hangsúlyosabban a környezet- és a klímavédelmet tartják szem előtt. A megújulók hasznosításán alapuló helyi hőellátás a káros-anyag kibocsátás csökkentési elvárásoknak maradéktalanul eleget tesz.

Hazánk energiaellátási biztonsága elsősorban a saját energiaforrásainkra való támaszkodással valósulhat meg.

Mindezek előmozdítására az állásfoglalást aláíró szervezetek felelősséggel ajánlják a fentebb bemutatott elveket és célokat magába foglaló energiahatékonysági, valamint megújuló és helyi energiahasznosítási keretprogram kidolgozásában és megvalósításában való közreműködést.

Budapest, 2015. október 8.

Készítették a konferencia szervezői Dr. Büki Gergely professzor (1932-2015) közreműködésével.

Az állásfoglalással egyetértek

Név		Aláírás
Kurunczi Mihály	MTET elnöke	
Orbán Tibor	MATÁSZSZ elnöke	
Németh Tamás	MTA KÖTEB elnöke	
Szarka László	MTA KÖTEB "Jövőnk a Földön" albizottság elnöke	
Gadó János	MTA ETB elnöke	
Zsebik Albin	MTA ETB Hőellátási Albizottság elnöke	
GARAI ZSOLT		
DR. ÁDÁM BÉLA	MEGÚJULÓ ENERGIA PLATFORM	
Dr. Szanyi János	SZTE	
ORBÁN TIBOR		
KUBISS ATTILA		
DR. CZUPY IMRE		
DR NAGY LÁSZLÓ KÁLMÁN		
KATICZ GÉZA		
TIRPÁK ANDRÁS		
Dr. GARBAI LÁSZLÓ		
GARÁDI-UZKAY JÁNOS	MIKE	
SZILÁGYI CSABA		
KOVÁCS ZOLTÁN	MTA CSFK	
HORVÁTH TAMÁS		
Braun Attila		
Dr. Ádám József		
Dr. Farkas István		
DR. TÓTH BERTALAN		
NÉMÉ LÁSZLÓ		
KEPLI LÁJOS	ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ	
KOVÁCS JENŐ	MET SYSTEM	
Simon Szigi	Budapest	
DR TAPAI JÓZSEF		
Németh Ivan		
Dr. LOVAS REZSŐ		
RIKKER TIBOR	TERRA-21 KFT. ügyvezető	
BAKALIK TAMÁS	INTERENERGIA NKFT	
LIVO LÁSZLÓ		
SZILÁGYI JÁNOS		
BAKÓ GÁBOR		
ILLÉS Béla		
DR SIMONYI PÉTER		
Nagy Miklós		
Dr. Németh Imre		
dr. Lengyel László		
KOVÁCS RÓBERT		

Az állásfoglalással egyetértek

Név		Aláírás
Kurunczi Mihály	MTET elnöke	
Orbán Tibor	MATÁSZSZ elnöke	
Németh Tamás	MTA KÖTEB elnöke	
Szarka László	MTA KÖTEB "Jövőnk a Földön" albizottság elnöke	
Gadó János	MTA ETB elnöke	
Zsebik Albin	MTA ETB Hőellátási Albizottság elnöke	
Szeredi Géza	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	
Pék Gáspár	[illegible]	[illegible]
LÁSZLÓ ISTVÁN	[illegible]	[illegible]
Gerda István	Bogsak Istv[illegible]	[illegible]

TOKOVICS KLÁRA	KECSKEMÉT	Tokovics Klára
VÁNDORFI FERENC	TATABÁNYA	Vándorfi Ferenc
BARCZA MIKLÓS	BUDAPEST	[illegible]
LANDATNYÚ LITZ ZSUZSANNA	KAPOSVÁR	[illegible]
BÖRCSÖK ENDRE	BUDAPEST	[illegible]

TAKÁCS LATOS VÁROSFÖLD	[illegible]

KONTSCHÁN JENŐ	
Dr. KULCSÁR GÉZA	
DR. PERECSENYI MELINDA	
LÁZÁR MÓZES (ENKSZ)	
GRÓF GYÖTGY	

JUHÁSZ ISTVÁN	
Vallaszek István	
KÁLÁLY ATTILA	
M. TUST.	
LIPCSEI GÁBOR	
DANYI ANNAMÁRIA	
BENCZÓ LÁSZLÓ	
[illegible]	
MÁRKUS ZOLT	
TÓTH LÁSZLÓ	
[illegible] VÉLEMÉNYT LEADTAM A KIEGÉSZÍTŐ [illegible]	
MARTHI ZSUZSA	
SZÉKELY FERENC	
LONTAY ZOLTÁN	
MUNKÁCSY BÉLA	
[illegible]	
BOTH LAJOS	
GÉMES TIBOR	
Dr. LORSZER ÁRPÁD	
Tímár Lajos	
VERÉB GÁBOR	
MÁRMAROSI ISTVÁN	